

מגילה ה

רב אסי	רב	
בעשרה	קורין אותה אפילו ביחיד	בזמנה
	בעשרה	שלא בזמנה

מעשה שהיה: הוה עובדא וחש ליה רב להא דרב אסי.
קושי: ומי אמר רב הכי? והאמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב:
 "פורים שחל להיות בשבת - ערב שבת זמנם."

פורים שחל להיות בשבת - ערב שבת זמנם	
שלא בזמנם - כזמנם, מה זמנם אפילו ביחיד, אף שלא בזמנם - אפילו ביחיד!	הבנה ראשונה - ובכך קושי
לאפוקי מדרבי, דאמר הואיל ונדחו עיירות ממקומן ידחו ליום הכניסה - הא קא משמע לן דערב שבת זמנם הוא. אבל לענין מקרא מגילה בעשרה	הבנה שנייה - ובכך התירוץ

משנה. אי זו היא עיר גדולה? - כל שיש בה עשרה בטלנין. פחות מכאן - הרי זה כפר.

באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין.
 אבל זמן עצי כהנים, ותשעה באב, חגיגה, והקהל - מאחרין ולא מקדימין.
 אף על פי שאמרו מקדימין ולא מאחרין - מותרין בהספד ובתענית ומתנות לאביונים.
 אמר רבי יהודה: אימתי - מקום שנכנסין בשני ובחמישי, אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא בחמישי - אין קורין אותה אלא בזמנה.

הבאת ברייתא: תנא: **עשרה בטלנין שבבית הכנסת**. באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין.
שאלה: מאי טעמא?
תשובה: אמר רבי אבא אמר שמואל: אמר קרא **וְכִי יִצְמוּךְ**.

עוד אמירה של רבי אבא בשם שמואל: ואמר רבי אבא אמר שמואל: מנין שאין מונין ימים לשנים - שנאמר **שְׁנַיִם יָמִים** - חדשים אתה מונה לשנים, ואי אתה מונה ימים לשנים.

עוד אמירה דומה בשם ר' אבא: ורבנן דקיסרי משום רבי אבא אמרו: מנין שאין מחשבין שעות לחדשים - שנאמר **שְׁנַיִם יָמִים** - ימים אתה מחשב לחדשים, ואי אתה מחשב שעות לחדשים.

אבל זמן עצי כהנים ותשעה באב וחגיגה והקהל מאחרין ולא מקדימין.

היום	הסיבה שמאחרים ולא מקדימים
תשעה באב	אקדומי פורענות לא מקדמי
חגיגה והקהל	משום דאכתי לא מטא זמן חיובייהו

הבאת ברייתא: תנא: **חגיגה וכל זמן חגיגה מאחרין**.
קושי: בשלמא חגיגה, דאי מיקלע בשבתא - מאחרין לה לבתר שבתא. אלא זמן חגיגה מאי היא?

חגיגה	זמן חגיגה מאחרין	פירוש "כל זמן"
חגיגה בשבת	ועולת ראייה אפילו ביום טוב (אפילו שזה דזמן שמותר להקריב חגיגה) עדיין מאחרין כפי איזה שיטה נאמרו דברין: מני - בית שמאי היא, דתנן: בית שמאי אומרים מביאין שלמים ביום טוב ואין סומכין עליהן, אבל לא עולות, ובית הלל אומרים: מביאין שלמים ועולות, וסומכין עליהן.	זמן שמותר להקריב חגיגה אבל אסור להקריב עולת ראייה
רבא	חגיגה, כל זמן חגיגה מאחרין, טפי - לא. דתנן: מי שלא חג ביום טוב הראשון של חג - חוגג והולך את כל הרגל כולו ויום טוב האחרון של חג. עבר הרגל ולא חג - אינו חייב באחריותו	כל ימות הרגל
רב אשי	ואפילו עצרת דחד יומא מאחרין. דתנן: מודים, שאם חל עצרת להיות בשבת שיום טבוח אחר השבת.	כל זמן שנאמר בו חגיגה אפילו אם זה רק יום אחד

מעשים מוזרים שעשה רבי שנמסרו על ידי ר' אלעזר: אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא: רבי נטע נטיעה בפורים, ורחץ בקרונה של צפורי בשבעה עשר בתמוז, ובקש לעקור תשעה באב, ולא הודו לו. תיקון – שינוי בפרטים של המעשה על ידי ר' אבא: אמר לפניו רבי אבא בר זבדא: רבי, לא כך היה מעשה. אלא: תשעה באב שחל להיות בשבת הוה, ודחינוהו לאחר השבת, ואמר רבי: הואיל ונדחה - ידחה, ולא הודו חכמים.

תגובה לדברי ר' אבא שתיקן את מה שנאמר: קרי עליה **טובים השנים מן האחד**.

קושי על המשעה: ורבי, היכי נטע נטיעה בפורים? והתני רב יוסף: **נחה ונחה ויום טוב**,

• **נחה - מלמד שאסורים בהספד,**

• **נחה - מלמד שאסור בתענית,**

• **ויום טוב - מלמד שאסור בעשיית מלאכה!**

תירוץ 1: אלא: רבי בר ארביסר הוה, וכי נטע - בחמיסר נטע,

קושי על התירוץ ודחייתו: איני? והא רבי בטבריא הוה, וטבריא מוקפת חומה מימות יהושע בן נון הוא!

תיקון התירוץ: אלא, רבי בר חמיסר הוה, וכי נטע - בארביסר הוה.

קושי: ומי פשיטא ליה דטבריא מוקפת חומה מימות יהושע בן נון? והא חזקיה קרי בטבריא בארביסר ובחמיסר, מספקא ליה אי מוקפת חומה מימות יהושע בן נון היא אי לא!

תירוץ: לחזקיה - מספקא ליה, לרבי - פשיטא ליה.

קושי: וכי פשיטא ליה מי שרי? והכתיב במגילת תענית: **את יום ארבעה עשר**

ואת יום חמשה עשר יומי פוריא אינון, דלא למספד בהון. ואמר רבא: לא נצרכא

אלא לאסור את של זה בזה ואת של זה בזה!

תירוץ: הני מילי - בהספד ובתענית, אבל מלאכה - יום אחד ותו לא.

קושי: איני? והא רב חזייה לההוא גברא דהוה קא שדי כיתנא

בפוריא, ולטייה ולא צמח כיתניה!

תירוץ: התם בר יומא הוה.

תירוץ 2 (לרבי שנטע בפורים): רבה בריה דרבא אמר: אפילו תימא ביומיה, הספד ותענית

- קבילו עלייהו, מלאכה לא קבילו עלייהו. דמעיקרא כתיב **שמחה ומשתה ויום טוב**, ולבסוף

כתיב **לעשות אותם ימי משתה ושמחה**, ואילו יום טוב לא כתיב.

קושי: ואלא רב, מאי טעמא לטייה לההוא גברא?

תירוץ 1: דברים המותרין ואחרים נהגו בהן איסור הוה, ובאתריה דרבי לא נהוג.

תירוץ 2: ואיבעית אימא: לעולם נהוג, ורבי נטיעה של שמחה נטע.

חיזוק לתירוץ: כדתנן: **עברו אלו ולא נענו - ממעטין במשא ומתן, בבנין ובנטיעה,**

באירוסין ובנישואין. ותנא עלה: **בנין - בנין של שמחה, נטיעה - נטיעה של שמחה.**

איזהו בנין של שמחה - זה הבונה בית חתנות לבנו. איזו היא נטיעה של שמחה - זה

הנוטע אבורנקי של מלכים.

חזרה למה שעשה חזקיה: גופא, חזקיה קרי בטבריא בארביסר ובחמיסר, מספקא ליה אי מוקפת חומה מימות יהושע בן נון היא אי לא.

קושי: ומי מספקא ליה מלתא דטבריא? והכתיב **וצרי אפצור צדק וחסד רמת**

וכנרת, וקיימא לן **רמת** זו טבריא!

תירוץ: היינו טעמא דמספקא ליה: משום דחד גיסא שורא דימא הות.

קושי על התירוץ: אי הכי אמאי מספקא ליה? ודאי לאו חומה היא! דתניא: **if rek**

חמה - ולא שוד איגר, ספיפ פרט לטבריא שימה חומתה.

תירוץ: לענין בתי ערי חומה לא מספקא ליה, כי קא מספקא ליה - לענין מקרא

מגילה: מאי **פרזים** ומאי **מוקפין** דכתיבי גבי מקרא מגילה,

• משום דהני מיגלו והני לא מיגלו, והא נמי מיגליא,

• או דלמא: משום דהני מיגנו והני לא מיגנו, והא נמי מיגניא.

משום הכי מספקא ליה.

מעשה שעשה רב אסי: רב אסי קרי מגילה בהוצל בארביסר ובחמיסר, מספקא ליה אי מוקפת

חומה מימות יהושע בן נון היא אי לא.

גירסה אחרת של אותו מעשה: איכא דאמר, אמר רב אסי: האי הוצל דבית בנימין מוקפת חומה

מימות יהושע היא.

